

Pictură, grafică, sculptură poloneză. De mult ne-am obișnuit să le privim cu interes încercând să deslușim de fiecare dată noul; în relație cu evoluția unui artist deja cunoscut, la care cauți linia de legătură cu ceea ce știi despre el; într-o etichetă și într-o fișă de catalog care îți descoperă un nume încă neîntâlnit; în organizarea expozițională (secția lucrărilor, ritmul grupării lor etc).

Recenta expoziție poloneză (iunie-iulie 1972), organizată în sala Dalles, ne-a pus în fața unor aspecte variate ale plasticii poloneze contemporane, dar, așa cum remarcă autorul studiului introductiv al catalogului, Jerzy Zanozinski, „arta însă comunică astăzi cu precădere cu masele cele mai largi prin intermediul arhitecturii... e înfățișată în fabrici și întreprinderi, în care a intrat triumfal și nu ca o decorație amplasată întâmplător, ba mai mult — într-un întreg complex urbanistic — facilitând munca specialiștilor în aranjare și nu numai în integrarea așa-zisului colorit al clădirilor sau al unor complexe. Artă plastică se exprimă astăzi prin multitudinea obiectelor de uz casnic, încântă ochii cu coloritul afişelor sau prin efectele artistice produse de decorarea piețelor și străzilor cu prilejul diferitelor sărbători”. Aceste laturi, desigur, nu au putut fi reprezentate în expoziție; numai fotografiile citorva din sutele de monumente comemorative ridicate în ultimul sfert de veac sugerează unele din aceste trăsături ale artei poloneze.

Picturile, sculpturile și gravurile prezentate reflectă cele mai diverse tendințe ale artei poloneze contemporane, organizatorii străduindu-se să nu niveleze diferențele dintre artiști, încercând să ofere o imagine cât mai exactă a direcțiilor, uneori chiar contradictorii, din plastica poloneză. În acest sens, au fost selecționați atent autori ca și operele, astfel încât, numărul artiștilor nefiind prea mare, numărul de lucrări să le reflecte cât mai fidel personalitatea. După părerea comisariatului expoziției, pictorul Janusz Kaczmarek, președintele U.A.P. din R. P. Polonă, lucrul s-a realizat cel mai bine la sectorul

de grafică, unde 19 graficieni sînt reprezentați prin 3 pînă la 7 lucrări fiecare.

Majoritatea lucrărilor provin din muzee, iar cele mai noi au fost împrumutate direct din atelierle artiștilor tineri sau vîrstnici.

În conferința de presă care a precedat vernisajul, Janusz Kaczmarek, alături de problemele privind organizarea propriu-zisă a expoziției, a abordat — răspunzînd uneia dintre întrebările puse — și pe cea care s-ar putea numi — *reflectarea mișcării plastice poloneze în muzee*. În Polonia, muzeele mențin un contact direct cu viața artistică, ele avînd o mare libertate de mișcare în ceea ce privește achiziționarea de lucrări. De aceea numeroase muzee de artă poloneze au importante colecții de plastică contemporană, colecții de care sînt cu deosebire mîndre și de care se despart foarte greu, fie și pentru timpul limitat al unor expoziții temporare. O trăsătură interesantă și importantă a acestor colecții o constituie diversitatea criteriilor în achiziționarea de lucrări. Astfel, Muzeul din Poznań este profilat pe pictura „coloriștilor”, unul dintre principalele curente contemporane din Polonia; Muzeul Național din Cracovia este orientat mai ales în reprezentarea artiștilor cracovieni; Muzeul din Sułsk, cu un patrimoniu în mare parte donat, optează în primul rînd pentru curentele de avangardă; Muzeul Național din Varșovia duce o foarte obiectivă politică de achiziții, încercînd să prezinte tot ce este mai reprezentativ în arta Poloniei de astăzi. În afară de acestea, există un muzeu al afişului, un muzeu de artă decorativă, un muzeu al textilelor etc.

Prin valoarea lucrărilor expuse, prin prezentarea sugestivă și gruparea atractivă a lucrărilor, prin discuțiile care au precedat deschiderea propriu-zisă a expoziției, pentru specialiști și pentru public, expoziția „Artă plastică contemporană din R. P. Polonă” a deschis o fereastră spre una dintre cele mai interesante zone artistice europene.

T.S.

„ARTĂ POPULARĂ ÎN JUDEȚUL OLT”

Adoptînd această titulatură care angajează, Sesiunea de comunicări din Slatina, desfășurată la 21 iunie 1972, a încercat și izbutit să transmită cîteva din numeroasele motive tradiționale ce au animat procesul de creație populară, atât de viu reprezentat pe teritoriul oltenesc.

Necesitatea unei astfel de manifestări de dezbateri colective asupra producțiilor artistice folclorice — parte integrantă a culturii poporului nostru — este cerută de însuși procesul de circulație continuă a creațiilor populare.

Printr-o prezentare judicioasă organizată, bucurîndu-se de comunicări bine sistematizate, mesajul transmis de această sesiune etnografică a punctat sugestiv, prin diverse aspecte, particularitățile

creațiilor populare locale, vechile obiceiuri ce concretizează simțirea poporului nostru de-a lungul deceniilor.

Ținute sub auspiciile Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă și a Comitetului jud. U.T.C. Olt, lucrările Sesiunii au fost inaugurate de tradiționalul cuvînt de salut adresat de Gheorghe Constantin, secretar al Comitetului județean Olt al P.C.R., care a prezentat pe larg problematica întrunirii în lumina documentelor de partid, însemnătatea prezentului eveniment, ca manifestare patriotică în cadrul specific al județului Olt. Tot în cuvîntarea de început au fost amintite tradițiile milenare ale Oltului, în care se îmbină cu un splendid efect estetic mai multe zone etnografice și

folclorice, fiind enumerate și elementele unicate realizate în domeniul industriei, agriculturii sau urbanizării actuale. Salutând realul talent al creatorilor populari din județul Olt, în opera cărora tradiția este reunită cu actualitatea, s-a făcut recomandarea de a stimula perpetua accesibilitate a artei populare, printr-o elaborare a sa din și pentru viață, artiștii fiind inspirați din înseși obiceiurile străvechi.

Lulind cuvîntul dr. Georgeta Stoica, din partea C.C.E.S. — Direcția muzee, și prezentînd expunerea referitoare la „Limbaajul artei populare” a adus merituose clarificări în ce privește mesajul creatorului popular către marele public, ca mijloc complex de comunicare. Actualmente se constată o tendință de decodificare a mesajului, de interpretare diferită a elementelor folclorice, în funcție de vîrsta categoriilor de informatori. În continuare a făcut o analiză a semnificației portului, a elementelor costumelor tradiționale, ce au căpătat sensul unor distincții sociale. Comunicarea a stabilit în încheiere cele două cerințe acute ale transmiterii artei populare: studiul limbajului tradițional și căutarea unor mijloace adecvate de transmitere către publicul consumator.

Edwiga Formagi, în lucrarea „Integrarea costumului femeiesc oltenesc în tipologia portului popular românesc”, s-a axat pe studiul celor două tipuri de cămașă oltenească ce coexistă, în diverse forme actuale, subliniind legăturile organice care stau la baza țesăturii și croiului acestora. În același context s-a mai vorbit despre alte două elemente vestimentare: catrința și vilnicul, discutînd și aria lor de răspîndire. Interesanta varietate ornamentală și efectele ei, remarcabilul rafinament cromatic al costumelor oltenesci, în care se îmbină o multitudine de motive au fost remarcate și în confecționarea brielor și a fotelor, ca și în bogata găteală, care intrinește cele mai diferite forme.

Deosebit de apreciată a fost comunicarea Sandei Larionescu și a Ioanei Armășescu despre „Țestul din Clmpia Olteniei ca document istorico-etnografic”, ce a urmărit cu minuțiozitate întreaga tehnică de execuție a țestului. În expunere s-au descris operațiile de prelucrare a hamei, cu întreg procesul de specializare pe care-l presupune confecționarea țestului.

Mihai Butoi, directorul Muzeului județean de istorie și etnografie din Slatina, s-a prezentat cu o succintă, dar foarte captivantă comunicare avînd ca temă „Contribuții la vechimea și continuitatea

unor motive ornamentale din județul Olt” — analizînd cele mai frecvente motive utilizate în decorația specifică zonei, respectiv „bradul”, „șarpele” și „calul” (sau „capul de cal”), încercînd o determinare a originii fiecăruia.

Comunicarea lui Marcel Ghigheanu, directorul Muzeului orășenesc Corabia, a venit cu valoroase aprecieri asupra tradiției, semnificației și ornamentației „pieptarului de Romani”, la care găsim combinate vechi motive ornamentale, cum ar fi „melcul” sau „bradul” într-o dispunere ordonată, în care broderia urmează reguli prestabilite.

Vorbînd despre istoria olăritului din această zonă, unde se întîlnește o grupă de ceramică populară nesmălțuită, Silvia Zderciuc, șef de secție la Muzeul de artă populară al R. S. România, a prezentat „Ceramica nesmălțuită din centrele de pe Valea Oltețului”.

Din partea ziarului local „Oltul”, redactorul Eugen Stănescu a prezentat comunicarea „Meșterul în universul spiritual al satului”.

În încheierea sesiunii a fost invitat un creator popular din comuna Icoana, în persoana Elenei Ciucescu, care a făcut cunoscute elementele esențiale ale „Izvoadelor oltenesci în arta cusăturilor” — expunînd pe larg principalele probleme care stau în fața noilor generații de creatori populari.

Sesiunea de comunicări a anunțat, prin cuvîntul conducătorului științific al lucrărilor, Valeriu Boteanu, președintele Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Olt, constituirea „Asociației folcloriștilor și a creatorilor populari” din județul Olt, prezentînd membrii acesteia, statutul său și perspectivele ce le va avea.

Oferînd și un vernisaj al Expoziției județene de artă populară, organizată la Liceul pedagogic Slatina, Sesiunea de comunicări s-a dovedit meritorie prin calitatea lucrărilor susținute, dovadă o largă participare a multor creatori populari din întreg județul, personal din învățămînt și alți invitați din celelalte județe.

Organizată cu atîtă meticulozitate și dispunînd de un bogat material etnografic specific regiunii, manifestarea științifică a județului Olt poate constitui un prețios exemplu pentru alte acte de cultură asemănătoare.

Discuțiile concluzive ale invitaților din timpul vizitării Muzeului de istorie și etnografie din Slatina au confirmat o dată în plus fructuosul rezultat al acestei întruniri.

Aurora BĂDILĂ

FLORIAN GEORGESCU, PANAIT I. PANAIT, PETRE DACHE, „MUZEUL DE ISTORIE A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI”

Apărută în anul în care Muzeul de istorie a municipiului București sărbătorea o jumătate de secol de la înființare, lucrarea pe care dorim să o prezentăm înmănunchează, succint, realizările unei instituții de mare prestigiu în viața noastră științifică și culturală.

Primul capitol, intitulat „Cinci decenii de activitate”, pe lîngă date interesante relativ la originile

noțiunii de muzeu și vechimea unor unități celebre cuprînd o scurtă istorie a muzeografiei bucureștene, din care nu lipsește prezentarea activității cititorilor Muzeului național din București. Anii de efervescență culturală de după primul război mondial, ani de mare însemnătate pentru viitorul muzeografiei românești, se bucură în economia lucrării de o prezentare atentă.